Ціна 30 сот.

КРАКІВСЬКІ ВІСТИ

Народній часопис для Ґенерального Ґубернаторства
Krakauer Nachrichten
Ukrainische Volkszeitung
für General-Gouvernement
ЧАСОПИС ВИХОДИТЬ ДВІЧІ В ТИЖДЕНЬ, В СЕРЕДУ І СУБОТУ В ГОД. 6. ВЕЧЕРОМ.

Адреса Редакції і Адміністрації: KRAKAUER NACHRICHTEN. KRAKAU, Karmeliterstr. 34, П.
Телефони:
Дирекція Видавництва 137-42
Редакції і Адміністрації 230-39
Друкарня 102-79
ВІДДІЛИ:
Холм: Люблинська 26.
Ярослав: Головна 19.
Сянік.
ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно 2.50 зол., квартально 7,50 зол., піврічно 15.00 зол.
Ціна поодинокого числа 30 сот.

Ч. 23. Краків, 27. березня 1940. Рік І

Димісія французького уряду

МІН. РЕЙНО У ПРОВОДІ НОВОГО УРЯДУ.

Брюсель. Французька палата послів зійшлася у вівторок 19. ц. м. вечором на тайне засідання, що тягнулося цілу ніч аж до середи 20. ц. м. до год. 4.30 у ранці. Засідання скінчилося висловленням заяви недовіря урядові прем. Даладіє.

На 550 послів за заявою довіря для уряду голосувало ледви 239 послів; 303 здержалося від голосування. Один з послів Дельоно голосував славно-явно проти уряду. Сімох послів, які перебувають на відпустці, не брали взагалі участи в голосуванні.

303 посли, які здержалися від голосування, належать до таких політичних партій: 157 послів до соціяль-демократичної партії, багато послів французької унії, майже всі посли соціялістичні і республіканської унії та частина послів незалежної лівиці. З правих партій здержалося від голосування 20 послів. По такій невдачі в парляменті прем. Даладіє з членами кабінету зголосив през. Лебренові в год. 10.30 перед полуднем димісію цілого кабінету. През. Лебрен приняв димісію уряду і доручив створення нового уряду дотеперішньому міністрові скарбу Рейно, який створив новий кабінет у четвер 21. ц. м. перед полуднем.

Склад нового уряду, — як повідомляє »Авас« — такий: премієр і міністер закордонних справ — Рейно; міністер національної оборони — Даладіє; заступник премієра — Шотан; маринарки — Кампінкі; летунства — Лебрен-Єяк; зброєнь — Дотрі; справедливости — Сероль; фінансів — Лямуре; внутрішніх справ — Анрі Руа; торговлі — Люї Рулен; кольонії — Мандель; виховання — Саро або Дельбо (ще напевно невідомо); хліборобства — Кей; бльокади — Монне; публичних робіт — де Монзі; робітництва — Помаре; пропаганди — Фросар; торговельної маринарки — Ріо; публичного здоровля — Перно; емеритур — Рівіє або Марен.

Уряд прем. Даладіє уступив внаслідок останніх невдач Франції та Англії, що найкраще виявилося у випадку з Фінляндією.

Одначе прихід до влади уряду прем. Рейно не означає зовсім зміни французької політики. Навпаки -- кабінет прем. Рейно означає загострення акції підбехтувачів до війни західніх великодержав. Прем. Поль Рейно є прихильником ще тіснішого зближення до Англії і вестиме в тому напрямі закордонну політику Франції.

—о—

Фінляндія здерла маску з Анґлії

Краків, 23. березня.

Поведінка Анґлії у фінляндсько-совітському конфлікті не залишила мабуть в нікого ніяких сумнівів що до її дійсної вартости як союзника для яких то не булоб держав. Загально відомо, що у боротьбі народів за повну свободу власного росту, істнують і мусять істнувати між поодинокими націями такі спільні інтереси й ідеї, які наказують одному з них стояти твердо в обороні інтересів другого,неначеб йшло про справи його власного народу. Вистане тут вказати хочби на сучасну Німеччину та Італію.

Не те з Анґлією. Панування англійців над світом привчило їх державних мужів нехтувати всім, що не вміщається в рямках англійських великодержавних інтересів, не робити ніколи жертви — крім пози — зі своїх багацтв і засобів, а тимбільше зі своєї крови.

Вигребати для себе каштани з вогню чужими руками — це засада, яку Анґлія стосує не від нині. Маневруючи зручно гаслом самостійности для недержавницьких народів, чи то обіцянками допомоги для державних народів у критичних для них моментах Анґлія завжди вміла найти собі несвідомих оборонців її інтересів.

Так було нпр. з арабами підчас світової війни, так було хочби з б. Польщею минулого року. Хочби ми взяли тільки ці два приміри, то вони вповні насвітлюють вартість анґлійських обіцянок для народів, яких Анґлія намагається запрягти до воза своїх великодержавницьких інтересів. Анґлія сама не спішиться ніколи попекти собі власні руки, якщо може покористуватися чужими. Клясичним приміром такої політики — це остання совітсько-фінляндська війна.

Три місяці держали анґлійці у напрузі фінляндський нарід, обіцюючи йому безнастанно підмогу. І хто зна, чи не булаб стрінула Фінляндію доля б. польської держави, як би не те, що провід фінляндського народу був розумніший від польського. — Поляки запрягли себе до англійського воза на життя і на смерть. Вкінці довели свою державу до упадку. Фінляндці скоро побачили, що вони стають для Анґлії тільки знаряддям в її великодержавницькій політиці і тому повели свою справу самостійно так, як це наказував їм в істнуючих умовинах їхній національний інтерес.

Цим дали фінляндці добру науку всім англійським і французьким підбехтувачам до війни. Фіпляндці доказали, що змагання малих державних народів, це не потічки чи ріки, над якими хто хоче може ставити свій млин, рахуючи на те, що вода завжди плистиме в одному напрямі і завжди, схоче вона чи ні, обертатиме млинське колесо в їхньому млині. Показується, що інколи навіть така мала „річка" як саме Фінляндія може змінити нагло своє русло і тоді млин поставлений на березі її старого русла стає нечинним

Правда, Фінляндія приняла вимоги

Блискучий успіх німецького летунства

В середу вечором, 20. березня ц. р. німецьке летунство перевело новий налет на англійське побережжя. На висоті Скапа Фляв німецькі літаки заатакували англійський конвой, сильно бережений панцирниками та нищильниками й знищили його. Кілька кораблів затонуло від бомб або важко ушкоджені. Ближчі подробиці про цю подію подає комунікат начальної команди:

На західньому фронті між Мозелею і Палятинським лісом місцева артилерійська та розвідча діяльність. Німецькі боєві літаки напали 20. березня вечором на один, сильно хоронений панцирниками та нищильниками й літаками, англійський конвой, на англійських водах недалеко Скейп Флю, та на один озброєний корабель в англійському каналі. Конвой розбито. 9 воєнних і торговельних кораблів містоти 42.000 тон затоплено. Два дальші торговельні кораблі загальної містоти 11.000 тон сильно ушкоджені. Зістріляно також один ворожий літак. Один німецький літак не вернувся.

20. березня перед полуднем завважено поодинокі англійські мисливські літаки близько східньо- і північно-фризійських островів. Німецька протилетунська оборона прогнала їх. Англійська летунська ескадра підчас налету на остров Сильт вночі з 19. на 20. березня втратила 3 літаки.

Налет анґлійських літаків на Данію

НАСЕЛЕННЯ ДАНІЇ ОБУРЕНЕ НА АНҐЛІЮ.

— Копенгаґа. Минулого вівтірка 19. ц. м. англійські літаки налетіли на територію Данії і в кількох місцевостях, зокрема на Ґвид Санд, скинули бомби. Другого дня знову анґлійські літаки налетіли на данську територію, бомбардуючи при тому військові обєкти.

Це чергове нарушення суверенности і невтральности Данії викликало велике обурення серед населення Данії.

Осьтакі вісті, які наспіли з Данії, повідомляють, що анґлійські літаки бомбардуючи данське побережжя спалили і знищили багато мешкальних домів рибалок на західньому побережжі.

—о—

Нарада Мусоліні з Ґраціяні

— Рим. Мусоліні приняв на авдієнції шефа генерального штабу італійської армії, марш. Ґраціяні та відбув із ним довшу розмову на тему військового поготівля Італії.

Урядовий комунікат про цю розмову передрукували всі італійські часописи на першій сторінці в сензаційній формі.

—о—

СССР, але інакше і не могло бути. Мала, 3 і пів міліонова держава не могла встоятись у двобою з поверх сто сімдесять міліоновою державою. Одначе фінляндці зовсім і нічим не сплямили свого прапору: навпаки піднесли його високо в гору. Тим саме і різниться Фінляндія від колишніх керманичів польської держави, які не змиють нічим ганьби — пятна від упадку „моцарства" до 18 днів.

Та скаже дехто: програна чести не приносить. Одначе не слід забувати, що програна програній не рівна. Повну програну — капітуляцію спричинює **злочинна політика** тих керманичів держав, які є сліпі на життєві факти і ведуть свій нарід до фікційної мети, як це було з керманичами б. Польщі з гаслом „од моржа до моржа".

Що-ж торкається Фінляндії — то тут у загалі не приходиться говорити про капітуляцію. Навпаки: самостійний крок фінляндського уряду це звичайний відворот Фінляндії на такі позиції, щоб служити як найкраще справі фінляндського народу і нікому поза ним. На тих позиціях фінляндський нарід зможе загоїти завдані війною рани і навязати корисну співпрацю з народами іншими і кращими від облудних англійських і французьких союзників, з такими, що дадуть йому змогу повного розвитку його сил.

Скат.

—o—

Чесанівщина кличе

Поміж давним австрійсько-російським і новим німецько-совітським кордоном тягнеться на схід від Сяну вузенька смуга землі, заселена українським населенням, що давніше належало до Галичини, а тепер привикає до спільного життя з Холмщиною. Дотепер наші люди з тих околиць нічим не були звязані з такими зовсім спольщеними містами від півночі, як Білгорай, Замостя, чи хочби Томашів. Що більше, через т. зв. сокальський кордон не було навіть вільно українцям з Галичини зустрічатися з братами холмщаками. Нині, коли той кордон пересунено дещо дальше на південь і такі українські містечка, як Тарногород, чи Чесанів не зважаючи на добру волю, не можуть ніяк заспокоїти конечних потреб населення, починаються навязувати взаємини з Білгорайщиною, Томашівщиною і з Холмом. Люди з тих околиць йдуть туди за товарами, до повітових урядів, тощо і таким чином налаштується й культурно-освітнє співжиття. Українські комітети в Тарногороді, Чесанові та Томашеві мають багато праці. Урухомлені українські школи, кооперативи, читальні, потребують постійної опіки, бо перепон з боку польських недобитків аж надто багато. Треба бути всюди на місці, треба часто інтервеніювати у влади. До того необхідні інтелігентні працівники, а їх мало. Ще в самій Чесанівщині сяк-так. Новий дуже меткий організатор філії „Просвіти" в Чесанові покликав собі до помочі членів „Молодої Громади", оживив „Сокіл", зорганізував 3-місячний торговельно-освітній курс у Чесанові, часто влаштовує національні імпрези і т. п. Правда, йому рішуче замало помагає місцева інтелігенція (в Чесанові є 3 українські лікарі, 3 інженери, 4 адвокати і т. д.). Та з Чесанівщиною межує з півночі занедбана Білгорайщина, чи радше її українська частина Тарногородщина. Праці й праці нам треба, але дуже мало є таких, щоб туди пішли, чи хочби вряди годи поїхали на поїздки. Навіть деякі учителі воліють радше сидіти близько рідні та рідного села, ніж іти там здобувати кусник хліба. Не диво, що застрашене поляками наше населення починає розчаровуватися. Воно бачить, що польські учителі сидять і досі по чисто українських селах, „вуйти" далі урядують по давньому, польські поліціянти по давньому страшать українців. І бідні темні наші люди покидають рідну землю та хатину і їдуть Бог-зна куди, щоби тільки дальше від тієї зненавидженої Польщі.

Тимчасом опорожнені від жидівського муравлища наші містечка світять пусткою. Брудні жидівські буди розбирають на опал та решту кращих домів забирають на помешкання. І так з міст робляться звичайні села. Чи можна до того допустити? Чи не вдалося б обсадити їх українськими купцями та фаховими ремісниками ріжних потрібних бранж і фахів? Чому українські громадяни їдуть ген до Варшави, Кракова, чи Праги? Чи не краще сидіти на місці на клаптику рідної землі і працювати? Здається, що життя і праця між своїми рідними на рідній землі миліша і більше вдячна, ніж деінде. Тому за всяку ціну видержімо при своїх, а вдячність народу нас не помине ніколи.

Місцевий.

Праця в селі Бончі

Село Бонча, красноставського повіту, на Холмщині, знову починає оживати. По 20-ох роках гнету і заборон знову загомоніло українське слово і пісня. В неділю 14. січня ц. р. відбувся в шкільній салі, прикрашеній національними прапорами і портретами наших князів, гетьманів і визначних діячів та письменників, концерт української коляди та пісні. У вщерть переповненій салі місцевими селянами, довколичною інтелігенцією, представниками німецької влади, Українського Повітового Комітету, членів волосного уряду, — селянський хор, заложений дяком православної церкви п. Юрієм Бучинським, дванацять років тому, під проводом місцевого господаря п. Володимира Зубилевича виконав цілу низку колядок („Дар нині пребагатий", „Херувимів збір", „У Вифлеємі нині новина" і т. д.), а по перерві цілу низку народних пісень („Було літо", „Тихо, тихо", „Реве та стогне", „За городом качки пливуть, вязанка „Широкий лан" та ін.). Присутні були захоплені виконанням колядок та пісень і довго не розходились по закінченні концерту, немов чекаючи на його продовження.

По концерті в помешканні місцевого пароха о. протоєрея Гаврила Коробчука відбулася гостина, підчас якої хор виконав ще кілька пісень, що переплїталися промовами. Війт нашої волости м-р Анатоль Татура гаряче закликав до активної праці над своєю будучністю. Далі промовляв ще учитель зі села Верховин на тему: „Наша пісня, наша дума", закликаючи наших селян, щоб з вірою в свої сили взялися до праці.

Ось так село Бонча по війні почало відживати і пробуджуватись з довголітнього сну. Повстала українська школа, де українських діточок учить рідний учитель. Далі заложено кооперативу „Народня Крамниця", що успішно розвивається, не дивлячись на важкі трудноші з придбанням товарів. Тепер організується т-во „Рідна Хата" з читальнею та бібліотекою. Всі ці товариства матимуть праці доволі, бо страшний двацятилітній гнет витиснув у психіці наших селян своє пятно. Залишився страх перед поворотом польських урядів. Ще не всі вірять у своє визволення. Може й тому, що не самі визволились, а їх визволено. До того село має і болячки. Отже є в селі шкільний будинок, в якому у 2-ох клясах вчиться 14 польських дітей, решту будинку 5 кімнат з кухнею займає польський учитель. Наших же 79 українських дітей тиснеться в одній клясі, в нанятому сільському будинкові, а український учитель мешкає в нанятій маленький кімнатці. Наша шкільна дітвора і досі ще не має підручників, а учитель не дістає грошей. Не дивлячись на всі наші заходи, нам ще і досі не вдалося для себе здобути шкільного будинку. Чия це вина — не знаємо?

Друга справа не менш важна, це справа нашої церкви. Земля церковна находиться в руках рим.-кат. „ксьондза" та в руках польських військових осадників. Сервітуту, що тяжить на маєтку ґр. А. Потоцького, не виплачувано від самого початку польського панування і тому парохіяльні будинки пан-отця знищені. Помешкання пароха огрівається ледом на стінах. Дяківка на пів розвалена хліварка і та стоїть на чужому ґрунті тоді, як поляки користають з церковної землі. Церква мурована, зимовою порою не опалювана і тому нищиться внутрішнє уладження, літургічні шати і т. п. Огорожі: церковна, садиби пароха, цвинтаря в упадку ізза недостачі лісу нема чим поправити. Римо-католиками захоплена церковна земля під католицький цвинтар побіч нашого, а наш затісний і не маємо змоги його поширити. Одначе ми віримо, що всі болячки усунемо і маємо надію, що в будучині наша праця піде вперед швидшим темпом.

Присилайте передплату!

Хочемо української школи

Вороблик Королівський (на Лемківщині) окружений з усіх сторін спольонізованими селами, про що свідчать українські назви цих сіл: Климківка, Іванич, Гошів, Торговиська, Видач, Посада, Лядин та містечко Романів. Ті села ще за часів королівської Польщі насильно спольонізовано. Половина населення у Вороблику Королівськім мало й беземельні. Малоземельні це 2-моргові господарства, а від 2 до 10 вважають вже за багацтво. Щоб 5-ти особова рідня могла сяк-так прохарчуватися й приодітися, треба мати найменше 8 моргів поля, а таких тут не більш 20 відсотків. Отже не диво, що за панування Польщі царювала тут нужда. До праці у фабриках з засади українців не приймали, хіба за зміну метрики, тож безробіття було велике. На летовище у Коросні брали виключно поляків, або „перекинчиків", зрештою невільно було й згадувати прилюдно про те, що у Коросні є летовище (жеби сен вруґ немец не довєдзял").

У школі гомоніла польська мова. І навіть підчас цих 2-ох годин української мови тижнево, учителі ляхи та кацапи опоганювали її своєю тарабанщиною. Діти з плачем жалувалися авторові цих рядків, що ніяк не годні зрозуміти, що то є „няньо" та чому „няньо іде а мама иде" і т. п. нісенітниці „лемківського букваря". Здавалося: ось-ось Вороблик знидіє, згине під важким чоботом польонізаторів!..

На жаль тепер все основно змінилося. Багато дістало працю на летовищі у Коросні Хто не міг лишити ріллі й їхати на заробітки — буде мати досить праці на рідних землях. Культурно-освітня праця йде вже вперед. Справді кацапські учителі й парох б. „канцлер Лемковской Администрації" заслужений „орденоносець кжижа заслуґі за помоц в зедноченю зем ґурских", хотіли дальше розеднувати один нарід, але це їм вже не вдається.

Наш провід мусить нам допомогти зукраїнізувати якнайшвидше народню школу у Вороблику, усунути зі школи учителя, що вороже ставиться до української національної справи, враз із ненависним „Лемківським букварем". Пригодився б нам теж у праці добрий священик - українець.

Ст. Вар.

Homo politicus

Причини упадку Польщі

Без прецеденсу.

(Замість вступу)

I.

Права передруку й перекладу застережені.

Упадок Польщі у вересні 1939. р. був чимось у всесвітній історії без прецеденсу. Можемо найти в ній безліч прикладів на більшу чи меншу воєнну програну держави, ба навіть на справжній воєнний розгром, після якого приходив занепад держави, чи її кінець. Була колись Персія державою, якої король бичував море, яке не хотіло коритися його волі; 22-літній македонський полководець поклав край перській потузі, зранивши її смертельно на її таки азійському терені. Впали Атени під ударами Спарти, впала й Спарта. Римська великодержавницька сила була, здавалося, вічна й непереможна: а все ж, завалилася вона безпосередньо під ударами ґерманських племен, що нахлинули з півночі. Знає всесвітня історія і Атилю, „Божий бич", що зі своїми Гунами замандрував аж на поля Льомбардії, знає Джінґісхана, який з Монголії пішов здобувати світ, переступив Гімалаї, залив всю передню Азію і вислав до Европи загони, які вогнем і мечем зруйнували й Українську Державу наших князів. Упадок Византії, над якою запанував мусулманський півмісяць, закінчив був середневічний період всесвітньої історії. Але й у новій чимало подібних прикладів. Нещасна буря у ляманському проливі знищила не тільки „велику армаду" Еспанії, але й знівечила її силу, що простягалася над країнами, в яких — як казалося тоді — „сонце не сходило й не заходило". А вже наполеонські часи просто клясичні для щораз нової зміни політичної мапи Европи! Вістрями баґнетів своїх вояків зіштовхував „малий капраль" корони з голов королів та насаджував нові новим королям у старих і нових державних творах. І тому, як узагалі нема нічого нового під сонцем, так і в цьому випадку не слід би було дивуватися, що польська держава розпалась внаслідку великої воєнної невдачі. Це був би, повторяємо, не перший і напевне не останній випадок в історії світа. Але те, *як* вона розлетілась, *час, в якому це сталося,* і *спосіб,* в який це сталося, це щось досі ще небувале!

Небувала річ, щоб держава на близько 400.000 кв. км. з поверх 30 міліонами населення, з $2^1/_2$ міліоновою модерною армією, яка вже стояла під зброєю, з цілим великим державним апаратом, з велитенськими експансивними амбіціями, про які виразно писалось і говорилось у польському громадянстві, щоб держава, яка буквально ще напередодні війни говорила про війну, як про щось, чого не тільки не треба лякатись, але від чого слід сподіватись віковічного закріплення державницької потуги, отже щоб держава, оперта на сильному апараті, на власному війську й на бажанні дальше розбудовувати свою силу коштом сусідів, щоб така держава розлетілась буквально впродовж кількох днів! Тут річ уже не у програній війні. Те, що ми своїми очима оглядали, це була не тільки воєнна поразка. Адже ми бачили нагле заломання геть усього, з чого складається держава і що складається на поняття держави. Ми ж бачили, як на очах, впродовж днів, впродовж годин, анархія обхопила величезні терени, які були — чи радше повинні були бути — за запіллям. Ми бачили, як впродовж днів і годин комітъ головою перевертались усе, чим жила польська держава і польське громадянство повних 20 літ. І це було без прецеденсу в історії.

Тому надзвичайно цікаво, потрібно й корисно розглянути причини того небувалого у всесвітній історії прецеденсу. Не мали ми, очевидно, змоги читати те, що на цю тему написала досі міжнародня преса й публіцистика. Але не маємо сумніву, що й досі широкий світ не може вийти з дива над загадкою, якої і досі не в силі розгадати: „як це сталося, як це було можливе?!" Не можуть цього напевне зрозуміти чужинці, бо й не розуміють самі поляки, які самі вічно завдають собі ті питання, не находячи на них відповіди. Польська закордонна пропаганда старається упрощувати справу: польська держава, мовляв, просто не могла встоятись перед ударом сильнішого воєнного противника, який зломив її перевагою своєї численнішої краще вивиненої армії, яка ще й записала на свій рахунок всі користи, що їх має завсіди той, що атакує, а не той, що бороняться. Така пропаганда має, очевидно, на меті звести всю дискусію на тему причин упадку Польщі на площину воєнної гри сил, іншими словами на площину *цілком фальшиву*. Бо нема ніякого сумніву, що на провалі польської державности заважили чинники *посередні* і *безпосередні,* та що про безпосередні причини треба казати щойно *на самому кінці.* Бо сама війна і її вислід, це були лише жнива. Дозрівала доля польської держави впродовж цілих 20 літ. Зерна, з яких виріс її упадок, були засіяні вже при самих народинах і впродовж повних 20 літ польська нація, її відповідальні громадські і державні діячі, не зробили нічого, щоб ті зародки завчасу вбити. Навпаки, вони докладали всіх зусиль, щоб приготовити загибіль власної держави власними таки руками. Не німці, не українці і не москалі, *ніякий інший дійсний чи вигаданий ворог Польщі й поляків польської держави не завалив. Нікому іншому тільки самому собі можуть приписати заслугу цього.*

Очевидно, що це твердження кожний поляк і чужинець міг би вважати наклепом, або бодай злобним і безпідставним обвинуваченням, коли б не — докази, — коли б — не факти. Оцими вступними рядками розпочинаємо цілу низку статтей, які будуть появлятися у кожному числі нашої ґазети, щоб саме дати ті докази, щоб пригадати й насвітлити польське національне й державне життя у найрізнородніших ділянках, які разом творили страшний тягар, що чимраз більше тяжів на Польщі і щораз невідхильніше зіштовхував її по крутій стежці — у пропасть. Не будемо кермуватися при цьому злістю та жалем, які могли накипіти в серці кожного українця впродовж 20-ти літ наруг, що їх прийшлось нам, як нації, зазнавати. Завданням статтей, які казатимуть про причини упадку Польщі, не буде доказувати, що українцям зле велося у Польщі, тільки, що поляки так правили своєю державою, що довели її до катастрофи. Не думаємо при цьому тенденційно натягати факти й підтягати всі явища польського державного життя під нашу тезу. Не маємо теж ніякого наміру „бити того, що лежить", бо воно не дає ніякого задоволення. Щоб оминути закиду тенденційности й однобокости, будемо старатися зберігати якнайбільшу обєктивність та зокрема вистерігатися всякої словесної бомбастики. Навіщо міцних слів, коли факти кричать найголоснішою мовою!

Пишучи про польську вину в упадку польської держави не будемо кермуватися тією спонукою, яка була рішальна при величезній більшости польських ходів супроти українців: щоб українцям зробити пакість, щоб докучити їм, вивести їх з рівноваги, щоб — навіть дорогим інколи коштом — зробити собі приємність, дивлячись на безсиля українського гніву. Ні, ціль наших міркувань зовсім інша і зовсім виразна: *ствердити історичну правду.* З черги та правда *спростує* леґенди, які вже тепер поширюються серед польського громадянства про винуватців польської траґедії та матиме велике повчальне завдання: як *не* треба правити державою! Стара це правда, що легче державу здобути, ніж її втримати. Та й сам Пілсудський знав, що „можна завойовувати край баґнетами, але сидіти на них не можна". Пригляньмося ж ближче, які то діяли в Польщі чинники, які обезсилили силу 2 і пів міліонової польської армії, що впродовж кільканадцяти днів розвіялась як дим. Пригляньмося ближче, які то сили підмулили державницький польський — здавалося б — залізо-бетоновий будинок, який розлетівся, як дімок із карт, засипуючи своїм румовищем усе, чим жив і втішався польський нарід.

Застерігаємося теж згори проти заміту, що його міг би дехто зробити, немов автор цих рядків хоче „вчити поляків". Це невірне, бо й неможливе. Не вірю в правду польської приповідки „мудрий поляк по шкоді". Що більше, я глибоко переконаний, що коли б доля полякам знову всміхнулася і вони знову прийшли до власної держави — відносини в ній ні на трішки не змінились би на краще, якщо не погіршали б (щоб „відбитися")! Пречисто свідчать про це польські настрої, які шукають винуватців: то в німцях, то в українцях, то в одному тільки польському таборі, який в останніх роках був при владі, то в одному тільки гуртку міністрів та ґенерального інспекторату військ! Всі ці пошуканки хотять *виправдати* катастрофу, хотять *скинути на когось вину,* хотять спекатися тягару відповідальности. Ми ж маємо тільки одно на оці: правду, історичну правду.

ДО ВСІХ ВП. П. ПРОДАВЦІВ ЧАСОПИСУ „КРАКІВСЬКІ ВІСТИ" І КНИЖОК УКРАЇНСЬКОГО ВИДАВНИЦТВА.

Просимо вирівнати всі належности за продані часописи до 15 березня найдалі ДО 30. БЕРЕЗНЯ Ц. Р.

Всі борги за книжки та інші видання просимо вирівнати теж НАЙДАЛІ ДО 30. БЕРЕЗНЯ Ц. Р.

—— о ——

Всіх Вп. П. Передплатників „Краківських Вістей", яким вже скінчилася, або кінчиться передплата — просимо її відновити. Просимо вислати найменше ЧВЕРТЬРІЧНУ ПЕРЕДПЛАТУ 7 ЗОЛ. 50 СОТ. АБО ПІВРІЧНУ 15 ЗОЛ.

ЗВЕРТАЄМО

увагу, що наше молоде Видавництво не має змоги давати кредитів, бо всі свої грошеві засоби мусить вжити на розбудову часопису та на друк нових книжок, яких так дуже потрібно.

НАМ

було би дуже прикро здержати комунебудь дальшу висилку часопису, чи книжок тому, що не вирівнано своєчасно передплати чи боргу за книжки.

АДМІНІСТРАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВИДАВНИЦТВА.

ІНДІЇ ДОМАГАЮТЬСЯ САМОСТІЙНОСТИ.

— Амстердам. Індійський національний конґрес, який відбувся у Рембат, рішив домагатися від Англії повної незалежности для Індій. Це домагання принято більшістю голосів — учасників конґресу.

Таким чином Індії ясно перед цілим світом заявляють свою волю до самостійного державницького життя.

Пригадаймо собі наше минуле

БИТВА ПІД БЕРЕСТЕЧКОМ І БАТОГОМ.

Саме тоді гетьман Богдан Хмельницький вирушив зі Запорожським військом і татарами проти поляків. Було це 1651 р. На західньому кордоні Волині біля Берестечка розтаборилися і приготовилися до бою. Врешті почалася битва, спершу гарматня, опісля козаки пішли на герць, на рукопашний бій. Козаки перемагали. Одначе тут сталось щось ненадійне. Татарський хан, що таборував милю позаду козаків, запросив гетьмана Хмельницького до себе. Хмельницький поїхав із ґенеральним писарем Виговським і малим відділом козаків до хана. У козацькому таборі нетерпеляче дожидали повороту гетьмана. Одначе гетьман довго не вертався, ні першого ні другого дня. Козаки затривожилися.

Полковник Іван Богун, який був заступником гетьмана Хмельницького, вислав козаків на пошуки за гетьманом. І тоді довідалися козаки страшну річ:

Поляки перекупили хана, він зрадив козаків і захопив підступно гетьмана та повіз його зі собою кудись у степи, а татарам приказав уступати з поля бою.

Поляки знали про цю зраду і почали стріляти на козацький табор. Між військом повстало замішання. Богун з булавою в руці, їздив по таборі та вспокоював військо, але це багато не помагало. У таборі запанував такий безлад і хаос, що треба було доконче уступати.

НЕЩАСНЕ БЕРЕСТЕЧКО.

Тут знову трапилося нещастя. Коло Берестечка довкруги були великі багнища й западини. Щоб мати добрий доступ до табору, побудовано всюди мости. Одначе підчас відступу найбільший міст не видержав тягару людей, коней і гармат і обломився. Тисячі людей потонуло у воді та болотах.

Поляки наступали за козаками й без упину стріляли. Запорожці боронилися завзято. Козацьке військо відступило до Білої Церкви. Туди вернувся гетьман, якого зрадливий хан, одержавши окуп, випустив із неволі. Одначе дальше боротися не було змоги, бо військо було дуже перетомлене. **Гетьман мусів заключити мир у вересні 1651 р. у Білій Церкві. Цей мир був дуже некорисний для України**, він був куди гірший від зборівської угоди. Козакам залишено тільки київське воєвідство, інші землі забрали поляки. Реєстр козаків зменшено до половини.

ПІМСТА КОЗАКІВ.

Берестецьку невдачу **пімстили козаки 2. червня 1652 р. у битві біля Батога**, над ріккою Богом. Гетьман Хмельницький ударив на поляків із трьох сторін і розгромив їх у страшний спосіб. На побоєвищі полягло більше 20.000 поляків, погиб і самий гетьман Каліновський, що перший розпочав ту війну. Козаки заняли Брацлавщину і Чернигівщину. **Україна знову добула давніші землі й кордони.**

Д. б.

Українці!

Перед нами найбільш радісний день ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТА.

Ніхто — як ми — не розуміє всеї глибини тієї події, ніхто — як ми — не відчуває всього чару цього приманливого слова ВОСКРЕСЕННЯ.

Тож і ніхто як ми — не прагне й не чекає приходу цього Воскресення! Не стрічатимемо Воскресення Христа разом з Рідними, Коханими, Знайомими. Будьмо ж хоч ДУХОМ РАЗОМ.

І ВІДСВЯТКУЙМО ЦЕ ВЕЛИКЕ СВЯТО СИМВОЛІЧНО — СПІЛЬНО!

Хай знаємо — ми і вони, що в цю хвилину ПАМЯТАЄМО ПРО СЕБЕ.

Привітаймо своїх Рідних, що далеко від нас, з оцим ВЕЛИКИМ ПРАЗНИКОМ на сторінках українського часопису! Хай це привітання, що може ДІЙДЕ І ДО НИХ, ВТІШИТЬ ЇХНІЙ СМУТОК, ЗЛАГІДНИТЬ БАНУВАННЯ, СТАНЕ МОЖЕ Й ПЕРШОЮ ВІСТКОЮ, ЩО МИ ЖИВІ, ВСПОКОЇТЬ І ВРАДУЄ.

Щоб дати змогу широкому загалові українського громадянства — дати вістку про Себе й привітати Свій часопис »КРАКІВСЬКІ ВІСТИ« у свому Великодному числі міститиме на сторінках — СВЯТОЧНІ ПОБАЖАННЯ.

»УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО«.

Побажання міститимемо в редакційній частині святочного числа.

ЦІНА ДО 10 СЛІВ 3 ЗОЛ.

Кожне дальше слово 50 сот.

Належитість просимо посилати грошевими переказами, а текст побажання обовязково написати на відворотній сторінці переказу, що призначена на переписку.

РЕЧИНЕЦЬ ДО 12. КВІТНЯ.

Наша праця на чужині

У Ватенштедті коло Браунштайґу в державних заведеннях працює багато українців і всі зорґанізовані в УНО. В одному з таборів мешкає 1.115 українців-робітників. Багато з них має середню, а то й вищу школу. Праця є різна, подекуди доволі тяжка. Всі живуть в таборі. Таборове життя доволі можливе.

В околиці є коло 40 тисяч робітників різних національностей. Тут стрінете: італійців, чехів, мадярів, болгарів, поляків, словаків і т. п.

Наш український табор живе зорґанізовано. Відбуваються тут, час до часу, сходини, реферати (покищо в таборі нема більшої салі, яку щойно будують). Дня 29. січня ц. р. відбулося свято Крут та 22. Січня 1918 і 1919 рр. На їх програму склалися реферат, деклямації та хорові продукції. Дня 10. березня ц. р. відсвяткувала наша філія УНО Шевченківське свято. Це свято підготовлював окремо до цього створений комітет. Свято зробило на присутніх добре враження. На салі були також гості німці, яким дуже подобалися хорові точки та інсценізація. Всіх присутніх на святі було 668.

Філія УНО помагає студентам, що є на студіях у Празі. На цю ціль члени складають місячні датки. При філії орґанізується також харитативну допомогу. М. ін. вдержується трьох недужих на легені. Спортовці зорґанізувалися в окрему секцію та вже готовляться до перших весняних виступів. Орґанізується також аматорський гурток та приготовляється зорґанізування духової орхестри. Тут на далекій чужині часто звертаємо свої очі до наших рідних і ведемо культ.-освітню працю, не зважаючи на різні труднощі та віримо твердо в нашу перемогу.

Ю. П.

Юліян Бескид

1

У невідоме

Мороз палив білим вогнем...

Сльози канули з очей, але зараз горохом котилися, яружками, як віск скапували на обшивку кожушини й мигтіли там довго круглими пацьорками. У старого Митра, що поганяв худою конякою, сльози надівалися на щетинястих вусах і балямкали білими бобиками, раз у право, раз у — діл. Гойдалися малими птахами на замерзнених гильках придорожньої верби...

Коняка при дишлі, може теж з морозу, або така вже стара, тільки сивими боками пробовтувала в заметіллі стежку перед себе та не порскала ні один раз.

І серце, що в дзвінках, не дзенькало на морозі. Але за те зубами дзенькали всі дітиська — найменша Оленка ще при грудях у матері Митрихи — шестеро ще вклубилися біля Митра в соломі... І зубками дзи-дзи...

За саньми плавала Красуля в снізі, шубовсть, шубовсть... Здоганяла ґаздів... Та не могла находити конячих слідів і внурювалася по самі роги в білій кочогурі.

— Цитьте, діти, не плачте! Грійтеся — говорила Митриха до свого дрібного чада, що домерзало на санях від морозу. — Я вам вечором молочка... — А гов, Митре! Красуля у снізі засніталася...

Тоді Митро закидав віжки на шию свого найстаршого хлопчини та йшов сам рятувати тваринку за роги й хвіст. А пак:

— Вйо, стара вйо!.... Дітиська копаченіють... — Тобі сінце пахуче й білий овес... — докидав Митро.

За Митровими ще сані й сані. Казали люди в селі, що пять родин їде. З дітьми та статком. А більше ніхто не збирався. Не боялися морозу, тільки походу...

— Мамо! А телися знову хвостом покрилася... Аж коня взад рвануло, хоч доріжка з берега.

— Треба було продати...

— А що з грошей?

— Не треба... Там усе буде. — вгадував Митро.

— Відвяжу Красу, може сама вернеться в село... А там ще не таку... — боявся докінчити.

Ласицею осталася Краса за лісовою яругою. Мороз попутав ноги німині й вона не пішла далі... Ні за хвіст, ні за роги не помогло.

— Доплентається в село... Уночі вовки... Красуля...

— Не дбаю! — закусив Митро губи й не слухав плачу дітей та ґаздині. — Залишена земля, то й худобинка...

А з пересердя, що гірше морозу давило його грудь, Митро відвернув бичівно та давай гатити конину по худих ребрах. — Тарах, тарах! І по задних колінах приклядав; а пак зоскочив ще з саней, два рази внурявся аж по пояс у заметіллі, але бичівна не випустив з замерзнутих рук. Доскочив урешті до кінця дишля, зловив у ліву руку яловий дишель і перізав Митро коня ручкою, куди попало. І ще дужче сопів та крякав з морозу, не кричав, проклинтому, що його з рідної хижі намовою викусав.

— А Бог би тя скарав! Бог би тя скарав. Тяженько би тя скарав...

Зустріч Мусоліні з Гітлером

НАЙВАЖНІШОЮ ПОДІЄЮ ВІД ВИБУХУ ВІЙНИ.

= Берлін. Вся міжнародня преса дальше широко розписується про зустріч Мусолінія з Гітлером у Бренері 18. березня ц. р. Ця несподівана зустріч викликала в цілому світі незвичайно сильне враження. Преса поміщує світлини Мусолінія та Гітлера та підкреслює, що остання нарада провідників двох народів має дуже велике значіння.

= Будапешт. Преса полуднево-европейських держав підкреслює, що ця зустріч має незвичайно далекосягле значення для розвитку майбутніх подій в Европі. Від хвилини вибуху війни є вона дуже важною подією і матиме без сумніву свої далекосяглі наслідки.

= Софія. Зустріч Мусолінія з Гітлером є головною темою болгарської преси. »Слово« добачує в останній розмові Гітлера з Мусолінієм важне змінення політики держав оси. Мусоліні станув по стороні свого союзника і то не тільки тому, що вонн оба боряться за однакові ідеали, але також за важні для обох народів життеві простори.

Подібно пише преса інших невтральних країн. Данська преса пишучи про значіння зустрічі між Гітлером і Мусолінієм стверджує між ін., що Европу ждуть тепер дні повні важних подій.

—o—

Військові наради Туреччини

зі західними державами

Стамбул. Заступник турецького ґенерального штабу ґенерал-полковник Асан Ґуендуез виїхав зі штабовими старшинами до м. Алепо, де відбуде військові наради з провідниками східної армії Франції та Анґлії в Сирії. Турецький часопис »Друмгурієт« пише, що ці наради є продовженням багатьох розмов, що відбувались в Анкарі між ґен. Вейґаном і Вовелом та турецьким ґенеральним штабом.

Анґлійські брехні розвіялись

У звязку з блискучим німецьким налетом на Скапа Фляв анґлійська пропаґанда намагається зменшити німецькі успіхи, роздуваючи до небувалих успіхів невдалий анґлійський налет на острів Сильт. Щоб здобути довіря для своїх фальшивих комунікатів, анґлійці пустили у світ брехню, немовби у звязку збомбардуванням Сильту німецька влада відмовила закордонним журналистам виїхати з прогулькою на Сильт. Тимчасом було навпаки. Прогулька журналістів на острів Сильт відбулася і закордонні журналісти переконалися про дійсну правду, а саме, що від анґлійських бомб, які падали у воду, не було ніяких ушкоджень.

Гострий протест Данії в Льондоні

Як повідомляє Райтер, данський уряд доручив свому послові у Льондоні скласти рішучий та гострий протест проти налету анґлійських літаків на територію Данії та бомбардування деяких обектів. Зокрема підкреслено у протесті чергове нарушення невтральности Данії, за що анґлійський уряд є відповідальний.

Ірляндія збереже невтральність

(Знаменна заява де Валери).

= Ню Йорк. Щоденник »Ню Йорк Таймс« оголосив розмову свого кореспондента з премієром Ірляндії де Валерою. Прем. де Валера заявив м. ін., що нема ніяких причин припускати, що Ірляндія не всилі зберегти невтральність. Ірляндія зробила всі можливі заходи в тому напрямі, щоб зберегти дійсну невтральність та щоб оборонити свою невтральність на випадок її нарушення. В цьому останньому випадку Ірляндія рішена боронити всіми силами своїх прав.

Смерть чигає довкола анґлійського побережжя

= Амстердам. З Льондону повідомляють, що озброєний рибацький кутер »Міда« наїхав на міну і затонув. 5 осіб залоги мабуть згинуло. Коло берегів Валії затонув югословянський корабель »Слава« (4.512 тон містоти). Один моряк згинув, решту вирятували анґлійські кораблі, на очах яких відбулася ця катастрофа. Норвежський корабель »Басрак« (3193 тон містоти) в дорозі з Панами затонув на Північному Морю зударившися з другим кораблем. Залогу вирятував норвежський корабель. Анґлійський корабель »Тібертон« (5225 тон містоти) не дає про себе від місяця ніякого знаку життя. Корабель мабуть затонув враз зі залогою. Від вибуху затонув в устю Тамізи французький корабель »Капітан Оґістен« (3.137 тон містоти). — Французький корабель »Люіз Марґеріт« осів на мілині біля Бішопрок. Райтер повідомляє, що італійський корабель для транспорту вугілля »Тина Прімо« (4853 тон містоти) затонув біля анґлійських берегів від вибуху. З 36 осіб залоги 1 моряк затонув.

—o—

Перед візитою Франка в Римі

Рим. В політичних колах Риму кружляють вперті поголоски, що в недалекому часі приїде з візитою до Риму провідник Еспанії ґен. Франко. Як відомо, візита ґен. Франка була первісно назначена на вересень 1939 р., якого офіційно запросив до Риму мін. Чяно підчас своєї візити 14. липня м. р. у Мадриді. Одначе цю візиту ґен. Франка відложено внаслідок вибуху війни.

—o—

Комунікат німецької армії

= Берлін. Начальна команда німецької армії повідомляє: На відтинку фронту між Мозелею і Палятинським лісом діяльність розвідчих стеж та обостороннійй артилерійський вогонь. Два ворожі пробоєві відділи відбито.

ЗАБОРОНИЛИ ДЕРЖАВНИМ УРЯДОВЦЯМ ВМІШУВАТИСЬ ДО ПОЛІТИКИ.

= Вошинґтон. Сенат в дискусії над проектом закону сен. Геча приняв 58 голосами проти 28 закон, що забороняє всім державним і самоуправним урядовцям брати участь в політичній і виборчій акції. Закон торкається майже 500.000 урядовців на загальне їх число 2,600.000. Одночасно закон забороняє приватним особам і підприємствам дочислювати до фондів на виборчі цілі більші суми ніж 5.000 долярів річно. Хто не стосуватиметься до цього закону буде караний вязницею до 5 років або гривною до 5.000 долярів.

ІНЖ. ТОДТ МІНІСТРОМ ЗБРОЄННЯ НІМЕЧЧИНИ.

= Берлін. Щоби здійснити велитенський плян Гітлера що до продукції зброї та муніції виявилось необхідним створити для всіх ділянок военної продукції один суцільний провід. З тією метою 17. ц. м. канц. Гітлер призначив дотеперішнього начального інспектора шляхів д-ра інж. Тодта міністром зброєння Німеччини. Крім того інж. д-р Тодт вславився незвичайною енерґією при будові західніх укріплень т. зв. лінії Зіґфріда.

= ПОМЕР БЕЛЬҐІЙСЬКИЙ МІНІСТР ГОСПОДАРКИ ҐУСТАВ ЗАН. Він був один з найвизначніших політиків Бельґії. Від 1919 року Зан був провідником флямандського руху. Як посол до парляменту був речником флямандських національних змагань.

=В БЕЛЬҐІЇ ІНТЕРНУВАЛИ ДВОХ АНҐЛІЙСЬКИХ ВОЯКІВ. Два анґлійські вояки знову перейшли в околиці Іпр французько-бельґійський кордон. Бельґійська жандармерія притримала їх та інтернувала. Вони заявили, що „зблудили" з дороги.

Учительський куток.

СЛОВО ДО УЧИТЕЛІВ.

Під теперішню хвилину, коли доля розкинула нас по всій українській етноґрафічній території: Підляшші, Холмщині, Засянні і Лемківщині, та по всіх закутинах Ґенерал-Ґубернаторства, булоби доцільним, щоб учителі мали свій куток у »Краківських Вістях«, заки діждемося свого фахового часопису. Українських учителів є вже багато, що ввійшли між наших селян, які ніколи не бачили українського інтеліґента, української книжки, ба, навіть не чули української мови. Праця українського учителя дуже важка, без книжки, без програм, без педаґоґічного досвіду, в невідрадних матеріяльних умовинах і без становоі орґанізації. Одначе все це треба поволи усувати при допомозі досвідчених педаґоґів, які на сторінках часопису ділитимуться своїм педаґоґічним досвідом. Отже передусім нам треба пізнатися взаїмно, що діється в тому чи іншому повіті, як йде праця у глухій гірській закутині чи на чорноземній Грубешівщині. Далі не слід забувати, що є ще багато сіл на заході і півночі Підляшша, де нема українського інтеліґента - учителя і нема де його взяти. Одночасно є багато інтеліґентів-учителів, які радо пішлиби між наших селян, але не знають де; про всі ці речі слід згадати, на сторінках учительського кутика. Памятаймо, що очі всіх звернені на нас учителів. І як ми навчимо та виховаємо наше, молоде покоління, таке воно буде в майбутньому. Тому треба мати одну напрямну й одну ціль в навчанні та у вихованні, бо праця учителя не кінчиться у школі. Він мусить теж працювати куди важче поза школою, бо своїм добрим приміром, своєю поведінкою мусить захопити селян до праці і віддати все своє знання для свого окруження, щоб мати спокійну совість. Всі ці справи слід передумати і кожний хай напише свої поради до нашого „Учительського кутка".

Теодосій Герасимюк.

Лікарський кутик

Про жіночі захворіння

Одним з найбільших нещасть нашого села і міста це відсутність гігієнічної культури при жіночих захворіннях і при плеканні немовлят. Що таке гігієнічна культура? Коли людина, без огляду на те, в яких знаходиться важких матеріяльних умовинах, старається вести життя так, щоб не захворіти, себто зберігає всі приписи гігієни, то вона має у собі всі підставові прикмети гігієнічно культурної людини. Недостача гігієнічної культури шкодить не лише здоровлю негігієнічної людини, але передусім її окруженню. Знаю випадок, де хворий на черевний тиф заразив цілу родину в якої мешкав, сам помер — а ціла родина мусіла аж у шпиталі опинитись. Отже памятаймо, що і при всіх хворобах жінок, які звязані з їхньою відмінною від мужчин будовою тіла та їхнім життєвим завданням — плеканням дітей, треба дуже зберігати гігієну, бо вилікувати затроєння, що походить з жіночих родних частей, буває нераз дуже і дуже важко. Тут обговорю в першу чергу ці захворіння, що або нагло загрожують життю, або роблять хвору людину майже калікою.

Як при всіх хворобах, так і жіночі хвороби викликують бакцилі. Вони дістаються до околиць родних частей або ззовні (з околиці відхідника), чи то з брудної постелі або сорочки (або з нутра орґанізму), коли прим. мигдалики або зуби постійно хворі, гнилі. Улекшують закаження: 1) бруд в околицях родних частей, ранки або сбдертя шкури чи слизної болони, 2) ослаблення цілого орґанізму (перестуда, остудження крижей, перевтома). Часами також усадовляються на внутрішніх органах жінки (яєчниках) бакцилі, що продістались туди з туберкулічно хворих пасоковатих (лімфатичних) залоз, або хворобового вогнища в легенях. Тоді можуть повстати сухоти одного або двох яєчників. Вилікувати можна її доволі легко, але часто доводить вона до безплідности. Одначе вертаючись до загальної теми мушу зазначити, що від цих вище згаданих небезпек дуже легко жінкам охоронитись. Отже в першу чергу кожна жінка не сміє нехтувати своєю внутрішньою гігієною і не сміє допустити до того, щоб бруд усадовлювався в її родних частинах та давав підложе до розвитку ріжного рода бакцилів. Двічі (а хто може і тричі) денно трохи теплої чистої води, раз у день мило і можна мати певність, що бакцилі легко не дістануться до тіла. Очевидно, що перед обмиттям треба руки добре вимити і милом і водою. З уживанням губок треба бути дуже обережним. — Найкраще їх не вживати, а якщо вже таки вживається, то треба постійно держати ґумову губку в 3% розчині борового квасу, а то в шпарочках цих губок дуже легко можуть загніздитись звіринні чи рослинні бактерії (плісні). — Що-ж торкається ослаблення, перевтоми чи простуди — то кожна, зокрема заміжна жінка мусить старатися свій орґанізм загартувати: руханка, перебування на свіжому повітрі, сонці, все те дає змогу набути відпорности і то головно проти т. зв. перестуд. Але памятаймо, що навіть дуже загартована жінка не повинна у час свого місячного часу ні перетяжуватися працею, ні купатися, ні перемочувати або остуджувати ноги. Взагалі побажаним було б, щоб дівчата і жінки по наших селах всі носили долішнє спідне білля. Те, що наші сільські жінки по сороківці з болю крижей часто майже мліють при праці — походить з перебутих запалень ура́зу (матиці) чи яєчників, а причиною запалення цих важних жіночих орґанів — це часто відсутність долішнього спідного білля і в наслідку важка простуда. Якщо-ж жінки *точно* будуть виповняти ці загальні гігієнічні умовини, і привчать також своїх подругів-чоловіків чистоти, тоді можуть багато лиха, що вже було у воротах їхнього дотепер щасливого життя, відігнати самі і то, як бачимо, зовсім легкими способами.

Інакше буває, коли жінка є вагітною. Тоді обовязують щоправда ці самі гігієнічні приписи, але крім того треба звернути увагу на це, чи жінка не є хвора на легені, чи не гарячкує, чи не зачасто попадає якби в омління. А вже дуже обережно і з повною посвятою треба підготовити все, що потрібно тоді, коли у жінки наближається такий важний час, як роди. Тоді повинні бути навіть у сільській хаті приготовані дуже чисто випрані і гарячим залізком випрасовані простирала до підстілки на ліжко, по можности церата величини $1x1^1/_2$ м., щоб підстелити на час родів під чисте простирало, велика, чисто вимита і лугом вичищена мидниця, а то й дві, баняк переквареної води, відро чисте та ясна велика лямпа, щоб можна було уможливити лікареві, у випадку дійсно важчого породу, помогти жінці. Коли нема лікаря, а є лише іспитована повитуха, треба слухати її доручень. Колиж це не є іспитована повитуха, лише т. зв. „досвідчена баба" зі села, тоді треба дуже вважати, щоб вона і руки чисто милом і водою собі обмила, **щоби не входила легкодушно підчас родів у глиб пальцем**, та щоби вже майже по укінченні родів, коли вже лиш т. зв. місце остало в ура́зі **не потягала за шнурок**, що лучить місце з черевною яминою (пупом) немовлятка. Бо тоді часто лиш частина місця виходить, оставші рештки не дозволяють ура́зові (матиці) обкорчитись і приходить до довготревалих кровотеч з ура́зу. Інколи доходить до гнійного закаження орґанізму і до смерти, коли частинки в ура́зі починають загнивати. У кожному випадку кровотечі треба до родів **негайно** візвати лікаря! До часу, доки лікар прийде, можна класти лід в околицю ура́зу, покласти треба родячу рівно поземо і казати їй лежати спокійно. Коли родяча кашляє, а кровотеча дальше треває, треба негайно принести з аптики кроплі проти кашлю (треба оповісти в аптиці, що діється) та ті кроплі на здержанні кровотечі, які повитуха без дозволу лікаря може дістати в аптиці. До таких належить прим. **Remedium, sedativum homostaticum** що його можна подати навіть до 40 кропель нараз. По здержанні кровотечі треба ще кілька днів повідомляти лікаря про стан хворої і міряти тричі денно гарячку (в год. 8-ій, 12-ій та 16—17). Коли-ж на початку вагітности або в якімнебудь іншому її місяці, чи по відбутих родах появляється нагло, майже нападами у жінки, блювання гарячка, обряски лиця і кінчин, втрата притомности, тоді треба негайно і то з поспіхом звернутись до лікаря. Буває, що жінка тоді скаржиться також на очі. **І лише лікарська поміч** може ще вагітну врятувати.

Поза часами родів треба все памятати про те, що ні жінки, ні дівчата не повинні ніколи довше передержувати сечі (мочі) в міхурі, бо при такім кількагодиннім передержанні й спісля наглім похиленні тіла взад, чи при підскоці, може ура́з (матиця), яка є за міхуром, похилитися неприродно до заду. Згодом це нахилення збільшається постепенно, ура́з може прирости частиною до крижевої поверхні миднici, а тоді нестерпні болі, що доводять людину майже до каліцтва, прошибають крижі.

Також, коли місячний час здержався, не треба старатися нагальними способами його стягнути, але переждати. Ура́з видно є ослаблений, мусить зміцнитися. Щоправда треба тоді також долішню околицю тіла держати дуже тепло, не вільно перемочувати ніг і треба дбати, щоб щоденне випорожнення було легке та свобідне.

Часами стверджують у себе жінки т. зв. уплави. З цим треба **негайно** звернутись до лікаря і самому ніякого лікування не починати. Вказаним тоді до приходу лікаря лежати в ліжку. Обсунення і випадення ура́зу може лікувати лиш лікар і то лікар-спеціяліст.

Я. М.

До Громадянства!

Нове формою і змістом — національне життя, що оце півроку тому почалося на наших землях, на захід від Сяну і Буга, відкрито перед місцевим населенням нові перспективи. Одночасно — поставило перед провідним загалом великі вимоги, важке і відповідальне завдання, в першу чергу в культурно-освітній ділянці.

Голоджене вперто, пляново і послідовно — впродовж 20 років польським урядом, що не допускав туди українського слова — українське містечко і село по цьому боці Буга і Сяну приходить тепер в повні до сил та домагається інтенсивного духового корму. Щоб стануть твердо на ногах і щоб дотримати кроку землякам інших земель.

В таких умовинах нашим завданням подбати, щоб українське друковане слово дійшло до всіх закутин наших земель і до полонин та зимовиків Карпат, і до болот та пісків і хатин Полісся, і до гуртів робітників поза межами рідної землі. Коли ж трапиться надто знемо-

ОДНАЧЕ ДО ЦЬОГО НЕОБХІДНИЙ КАДР ІДЕЙНИХ, СВІДОМИХ, ЕНЕРҐІЙНИХ ГРОМАДЯН.

Ідучи на зустріч вимогам нового життя і потребам нашої справи по всіх усюдах, »Видавництво« орґанізує

КАДР МУЖІВ ДОВІРЯ НА МІСЦЯХ.

Кожний, хто цікавиться розвитком української преси та книжки на українських землях у межах колишньої Польщі, знає кілько причинилися до введення, спопуляризування й поширення українського друкованого слова по наших селах

МУЖІ ДОВІРЯ »НАРОДНЬОЇ СПРАВИ«.

Це були піонірн, які мостили шлях ВЕЛИКОМУ І ШИРОКОМУ НАСТУПОВІ українського друкованого слова головно в наші села. Це вони двигнули культурно-освітній рівень наших мас.

Таке почесне і відповідальне завдання жде і МУЖІВ ДОВІРЯ »УКРАЇНСЬКОГО ВИДАВНИЦТВА в КРАКОВІ.

ВОНИ понесуть у наші міста, містечка і села знамя національно-культурного відродження.

ВОНИ дадуть український часопис і книжку туди, де їх н а й б і л ь ш е п о т р і б н о.

ВОНИ станутъ з в я з к о в и м и між духовим джерелом і спрагненим українським загалом.

ВОНИ будуть посередником між українськими робітничими гуртками на чужині і місцем, звідкіля йтиме українське друковане слово.

ВОНИ запишуть своє імя золотими буквами в історії ВІДРОДЖЕННЯ НАШИХ ОКРАЇН

ТОМУ КЛИЧЕМО: Г р о м а д я н и! ЗГОЛОШУЙТЕСЯ

ДО ПОЧЕСНОЇ ПРАЦІ М У Ж І В Д О В І Р Я »УКРАЇНСЬКОГО ВИДАВНИЦТВА« у КРАКОВІ.

В кожній місцевости один найсвідоміший, найбільш радий до праці громадянин потрібний на МУЖА ДОВІРЯ.

Просимо зголошуватись НАЙДАЛІ ДО 15. КВІТНЯ Ц. Р. При зголошенні подати свій короткий життєпис та праці в минулих роках з посвідкою від місцевих установ та двома світлинами на леґітимацію.

Управа Видавництва напише свою відповідь, подасть вказівки та умовини праці.

Віримо, що свідомі значіння хвилин — підете з нами у праці для Української Нації.

КРАКІВ, У БЕРЕЗНІ 1940.

»УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО« У КРАКОВІ.

НОВИНКИ

КАЛЄНДАР.

26. Второк — Никифора.
27. Середа — Хрест. Вем.
28. Четвер — Агапія.

Мила несподіванка для **огородників і малоземельних господарів!**

В с і п л е к а й м о г о р о д о в и н и !

Накладом Українського Видавництва вийшла вже з друку дуже корисна книжка п. н. „СІЛЬСЬКЕ ГОРОДНИЦТВО" (В и к о р и с т о в у й м о к о ж н и й к л а п т и к з е м л і), написана М. Новицьким б. управителем господарки в господарсько-садівничій шкколі „Просвіти" у Милованні.

Усі кружки „Сільського Господаря" повинні замовити для своїх членів цю книжку та вже в цьому весняному сезоні навчити малоземельних господарів — як плекати городовину і використувувати всі неужитки під управу ярин.

Ціна за 1 примірник 1 зол.: при більшому замовленні даємо книгарням опуст. Гроші з замовленням слати на адресу: Українське Видавництво Краків, Кармелітська 34.

— ДО ВІДОМА УКРАЇНСЬКИХ СУДДІВ. Український комітет у Кракові взиває всіх українців суддів, які ще не є зареєстровані в Комітеті, щоб негайно зареєструвались, виповняючи відповідний анкетний листок. Це торкається головно суддів, які ще досі не мають праці і тому при реєстрації треба докладно зазначити, чи вже десь працює. Зате всі судді українці, які досі працювали на терені т. зв. „конґресівки", а досі не працюють, внесуть негайно подання через український комітет у Люблині, вул. Нарутовича 62 до шефа области в Люблині (Абт. Юстіц) у німецькій мові, долучуючи свій життєпис та посвідку, що петент є українцем.

— ПОДРОБИЦІ СТРАШНОЇ КАТАСТРОФИ НА ШЛЯХУ КАРЛЬОВАЧ — ЛЮБЛЯНА. Як ми вже повідомляли на особовий поїзд, що їхав з Любляни до Карльовач упав з великої висоти велитенський скальний бльок і знищив другий за льокомотивою та половину третього ваґону особового поїзду і скинув їх в глубину ріки. Оба ваґони занурилися у воду так, що 15 подорожніх затонули. В одному з дальших ваґонів 10 подорожніх було важко а 20 лекше ранених. У поїзді їхало також військо, що почало негайно рятункову *акцію*. Одначе підчас цього обірвався другий скальний бльок, що змів з рейок в ріку також льокомотиву й поштовий ваґон. Такі скальні обриви трапляються в Югославії доволі часто. Перед роком в одній з таких катастроф згинуло 20 осіб.

— НОВІ БАНДИТСЬКІ НАПАДИ У ВАРШАВІ. На помешкання Володислава Столярка у Варшаві напали два озброєні бандити, стероризували присутніх, завязали їм рушниками очі та почали нищити помешкання і забравши 4.000 зол. готівкою, цінну біжутерію та білля вартости 6.000 зол. — втекли. — Другий подібний напад виконали якісь бандити на помешкання Абрама Берка Розенфельда. Стероризувавши домашніх бандити повзали їм простиралами руки й ноги та накрили їх постілю і матерацами. Опісля зрабували 1170 зол., 3 перстені, 4 золоті годинники загальної вартости 3.500 зол.

— ПОВІНЬ НА МАДЯРЩИНІ. Нагла відлига на Мадярщині спричинила вилив рік. Вода в Дунаю біля Будапешту підійшла до висоти, невідомої від 70 років. Будинки надбережних стацій водної комунікації та маґазини є під водою майже до дахів, по яких пересуваються велитенські криги леду. Води позривали або ушкодили багато там і мостів. Також в інших ріках виступила вода з берегів. Є вже жертви у людях.

— ЖАХЛИВА ГІРНИЧА КАТАСТРОФА В АМЕРИЦІ. В одній з копалень вугілля в Клерсвайл у стейті Огайо дійшло мин. суботи до страшного вибуху вугільного пилу. Внаслідок вибуху звали вугілля засипали 73-ох вуглекопів, що їх щойно по 2 днях видобули неживих. 100 вуглекопів удалося вирятувати, але всі вони є важко або лекше ранені.

— ТРІЙНЯКИ В УБОГІЙ РОДИНІ. Цими днями привела у Варшаві 38-літня Ванда Дибух трьох синів. Рідня Дибухів є доволі вбога, бо чоловік Дибухової вернувся щойно тепер з полону. Трійняки і мати здорові.

— ПРЕЗИДЕНТА РУЗВЕЛЬТА відвідав голова німецького Червоного Хреста князь Кобурґ, який приїхав до Нюйорку з представником німецького дипльоматичного бюра Томсоном.

— АВТА ЇЗДЯТЬ ПО ЗАМЕРЗЛОМУ МОРІ. Зі Штокгольму наспіли вісті, що там знову панують морози й то доволі сильні, бо 25 ступнів понище зера. Внаслідок тих морозів припинено плавбу кораблів між Швецією і Данією. По морі чи пак по великих озерах повільно посуваються криголоми. Багато кораблів, які йшли зі Швеції до Фінляндії стоять непорушно серед ледяних криг. Зате зі Швеції до Фінляндії курсують по замерзлих озерах авта.

Н. А.

Історичні нариси

АРІЙЦІ.

Славянські й ґерманські мови витворилися зі спільного арійського пня. Крім славян і ґерман зараховуються ще до арійців й балтійські (литовці і латвійці), кельтійські (ірляндці, валійці, шкоти й бретонці), романські (італійці, французи, вальони, еспанці, портуґальці і румуни), альбанський, грецький, вірменський, іранські (старинні бактри та перси) та індійський народи. Тому, що територія арійських народів простягалася від Атлянтійського до Індійського океанів називано їх також індоатлянтійськими. Тепер таке означення не відповідає дійсности; адже арійці мешкають поза цими океанами (в Америці, в Австралії). Тимто правильнішою є друга назва арійців: індоґермани; адже ґерманські й індійські народи замикають землі, заселені арійцями.

Де була первісна батьківщина арійців? Давніше вважали нею іранську височину (Персія); тепер дослідники (головно німецькі) дошукуються арійської прабатьківщини на просторі замкненім українською степовою полосою та німецькими пралісами: звідси пішли індійці на південний схід, іранці, вірмени, греки, ілліри (предки альбанців) та італійці на південь, кельти до середньої й західньої Европи. Згодом виперли останніх з середущої Европи ґермани, які опанували також північно-західню Европу. Славяни й споріднені з ними балтійці залишалися довгий час в арійській прабатьківщині; балтійці цілком не покидали балтійського побережжа; славяни поширилися на захід і південь у часі мандрівки народів (IV—VI ст. по Хр.), коли ґерманські народи залишили наддунайські й надлабські землі, переселюючись на територію старинної римської імперії. Пізніше (VIII ст.) деякі славянські племена посунулися на північний схід.

ҐЕРМАНИ Й СЛАВЯНИ.

Ґермани і славяни сусідували зі собою споконвіку. Назву ґерман виводять новіші німецькі дослідники від слова „ірмін" = великий нарід; назва славян виводиться більшістю дослідників від „слова", деким від „слави". Своїх найближчих сусідів ґерман називали славяни німцями тому, що їх мови не розуміли; і навпаки, у східніх ґерманів-ґотів слово „сляван" означало людину, що говорить повільною незрозумілою мовою. Проте різниці між славянськими і ґерманськими мовами в старині були менші; ось для прикладу: старонімецьке „лінді" — люди. Ґермани й славяни розділилися на окремі народи; при роздрібленні на племена і при формуванні з цих племен народів багато находимо подібностей серед одних і других. Сам процес творення ґерманських і славянських народів відбувається в ході століть стихійно. Північні ґермани поділилися на шведів, норвежців, данців й ісляндців. Анґльо-саси покинули свою ґерманську прабатьківщину на південному побережжі Німецького моря і змішавшись із зроманізованими кельтськими британами витворили згодом анґлійський нарід. Анґлійські поселенці в Північній Америці відірвалися від своєї метрополії в XVIII ст., витворюючи тим самим окрему націю з цією самою анґлійською мовою. В Німеччині горішне- й середне-німецькі говори лягли основою німецької літературної мови; долішне-німецький говір розбився на говір плятт-дойтш і голяндську (нідерляндську) мову, з якої знову виділилися згодом бурська (в південній Африці) і флямандська мови.

Славяни ділилися первісно на численні племена, з яких згодом сформувалися три східне-славянські (українці, росіяни й білоруси), 4 західне-славянські (чехи, поляки, словаки й лужицькі серби) та 4 південно-славянські народи (болгари, серби, хорвати й словінці).

СЛАВЯНСЬКІ ПЛЕМЕНА в Східній Европі.

На території України мешкали в заранні нашої історії такі славянські племена: поляни над Дніпром довкруги Києва, сіверяни над Десною і Сеймом (їхньою столицею був Чернигів), деревляни на захід від полян над Тетервою та Ірпеном (столичний город Коростень), дуліби над Бугом, від якого згодом стали зватися бужанами; над Бугом лежав їхній город Волинь, від якого пішла згодом назва країни та від якого зве найдавніший наш літопис дулібів також волинянами. Далі згадує літопис тиверців на Пониззі (Поділлі) по обох боках Дністра й уличів, чи пак уличів, між долішним Дніпром та Дунайським гирлом.

Щодо племен у Західній Україні, то літопис не зазначує, які племена межували безпосередньо з дулібами, та взагалі літописні оповідання про Західню Україну є в кількох місцях баламутні. Нічого в тому дивного, бо літописні записки почали складатися в Києві щойно від 1039 р., коли то память про племінні назви на Західній Україні вже цілком загинула. Ми бачимо, що вже дулібів літописець називає далі бужанами або волинянами, про хорватів, що мешкали обабіч Карпат, згадує тільки в кількох місцях ляконічно без означення землі їх поселення. Навіть при описі походу князя Володимира Великого в 993 р. на хорватів не подає літописець, який город хорватів здобув він.

Ще більше плутанини є з літописною згадкою про похід цьогож князя в 981 р. на ляхів і здобуття їх городів Перемишля, Червеня та інших. Тому що в літописі в інших місцях означено назвою ляхів ті племена, з яких повстав згодом польський нарід, деякі історики, головно польські, висували думку про приналежність Галичини й Холмщини перед 981 р. до польської держави Мечислава І. Тимчасом цей князь, як виходить з оповідань сучасників: саського хронікаря Відукінда з Корбеї та арабського купця Ібрагіма ібн-Якуба, панував тільки над полянами над Вартою; Краків належав до 999 р. до чеської держави. Щойно син Мечислава Болеслав Хоробрий заняв землі над Вислою і почав ширити там заведене Мечиславом І в його надвартенській державі в 966 р. християнство римського обряду. Очевидно, щойно після опанування земель над Вислою напереломі X—XI ст. польська держава Болеслава Хороброго стала межувати з київо-руською державою Володимира Великого.

—o—

Поховайте та вставайте
Кайдани порвіте,
І вражою, злою кровю
Волю окропіте!

Смійся, лютий враже,
Та не дуже, бо все гине, —
Слава не поляже,
Не поляже, а розкаже
Що діялось в світі,
Чия правда, чия кривда
І чиї ми діти.
В своїй хаті — своя правда
І сила і воля!

Малий фейлєтон

Кому сьогодні найкраще?

Кажу вам, пане товаришу, з цілою певністю і маю на це незбиті докази, що найкраще сьогодні бути селянином!

О, ні! Рішучо помиляєтесь! Маю в картах виложену мізерку, тож спокійно побалакаємо.

Ах, що будете мені говорити! Хіба ви не знаєте, що це воєнні часи? Перед війною (тою блискавичною), чоловік, як добрий патріот працював у скарбовому уряді і писав тільки „упомнення" та екзекуції. Спеціяльний урядовець це все прегарно стягав зі селюха, а чоловік собі спокійно грав у „преферка".

Сьогодні часи змінилися. Я працюю в суспільній установі. Скликаємо саме селянську анкету у справі раціонального доживлення села. Повідомлень не можна вислати, бо поїзди щось „маркерують". Кажуть, що примерзли і ані руш не йдуть. Думаю, справа нагла, йде про спасення села, піду пішком тай роздам повідомлення.

Приходжу до села Чорної Біди. — Слава Україні! Кажу до поважно селянина.

— Слава на віки! — відказує — Ви певно навчитель? Вже єдного годуємо, то і може щось для вас найдеться, бо „пінязів" не маємо.

— Ні! Я з анкетою.

— А то знов, що таке? То певно якесь нове радіо, або виселення?

Ні! Це такі сходини у справі раціонального вашого доживлення.

— Ет! На що нам сходитися, ми самі знаємо, що маємо їсти. Ви з міста не знаєте, тому вам картки виписують. А ми якось собі самі даємо раду без карток.

— От бачиш, які пани! Кажу, що селянинові найкраще!

— Ах, детам! Ми, хоч маємо картки, то не журимося, що нам їх зареквірують, а селянин як має забагато...

— Не бійся, як має забагато то продасть.

— І що з того? Набрав соток — не знав, що треба вибити печатки і тепер стіни прикрашує.

— Це вже темнота, тому мусимо на селі працювати для добра „найменшого брата".

— О, тепер виджу, що маєте рацію Йдемо проганяти темноту!

Підем учителювати! Геть з картами!

Левко Сковорода.

—о—

ОГОЛОШЕННЯ

Комісарська Управа Фірми
Краків, Ринок число 30.

ЯКІВ ҐРОСС

поручає українській клієнтелі
порцеляну кришталі лямпи

Дрібні оголошення

Михайла Гаврилюка пошукує брат Ярослав. Просить подати адресу: село Завишня, пошта Кристинопіль. 1—1

Олег Слюзар з Бучача, подайте мені свою адресу для мами Галі, яка перебуває в Лодзі. М-р О. Яворський, Краків, Бурґштрассе (Городська) 32, II. 1-3

Адвокат м-р О. Яворський веде канцелярію у Кракові при вул. Бурґштрассе (Городська) 32, II пов. тел. 111-80. 1—2

Для Гошовського з Фалиша пов. Стрий передала мама поважніший клунок річей, які можна відобрати в Андрія Кіґічака, Ярослав, Крайсгавптманшафт — Бецірксгавс.

Пошукую Михайла Олексина з Опаки. Зголошення: Олексин, Краків, Яблоновських 10/12. 1-2

Грицю! Подай вістку, просять твої сестри Ліна і Стефа Скреметн. Адреса: »Краківські Вісти« 1-1

Коваля Івана з Тростинця Малого, пов. Золочіа, шукає сестра Ольга і Вовчук, Белз, Ринок 27. 1-3

М-р Гамерський Богдан пошукує Мосору М., нотара з Богородчан, м-ра Онишкевича І. з Рави Руської, Сосенка І. зі Львова. Балигород, Авсенштеле дер Крайсгавтпманшафт — Сянік. 1-1

Ольга з Волошинів і Ярослав Зареми зложили з нагоди свого вінчання, яке відбулося в Криниці дня 5. березня ц. р. 30. зол. на дві піврічні передплати »Краківських Вістей« для одного лемка з Чорнорік к. Коросна й одного Холмщака з Грубешівщини. 1-1

Хто знавби про місце побуту Филипа Кулинича з Бориша, пов. Бучач або щонебудь про його долю, прохаю повідомити на адресу: Йосиф Штам, Краків, Нововейська 35. 1-1

Сікора Степан, Ващишин Федір з Дашави пошукують своїх знакомих: Переворськ, цукроварня.

Марія Бондарчук пошукує свого мужа Левка інж. аґронома з Луцька. Відомости слати: P. Krywoniuk, Kalisch Humboldstr. 36 b.

Макаль Іван пошукує Івана Стебельського та Юрія Андрушка з Борислава 3. 1-1

Василь Гуменний пошукує Григорія Райтера. 1-1

Володимир Цікало пошукує брата Івана і сестру Марію. 1-1

Василь Бобів пошукує Григорія Стахова з Плісняи. Спільна адреса: Meerdorf Lager, über Peine Bezirk: Braunschweig.

Ф-ма „КРІШЕР" **українська Комісарська Управа**
Краків, Фльоріянська 9 Звєжинєцка 6

Урядово затверджений радієвий варстат і продажа радієвих частин. Можна набути або направити у варстаті: ровери, машини до шиття, дитячі візки, патефони, українські грамоф. кружки.

УВАГА! УВАГА!

Всіх колишніх політичних вязнів, які брали участь від 5. 9. — 15. 9. 1939 р. в голодово смертельному поході з вязниці св. Хреста біля Кельць аж до Ковля і мають сякі такі збережені спостереження, прохаю надсилати на адресу: Fedir Dudko, Lublin, Chopenastr 18/I

»ПІНУЗАН«

лічить під ґарантією хвороби легенів, навіть задавнені сухоти, закатарення, кашель, задавнену астму, катар шлунка, нервові хвороби. — Певний середник при всяких хворобах, виробляли його в 1925 р. в Закопаному і Пероніні. Купувати лише у Природолічничій Ляборатори́ї, Краків, Клепарський Ринок (старий) 6. Одночасно остерігаємо перед фірмами, які підшиваються під специфік »Пінузан«. 1—2

ПОДАННЯ І ПРОХАННЯ

та інші переклади на німецьку мову виконує: А. Терлецька і А. Терлецький — Краків, вул. Фльоріянська 55. Християнська фірма. 1-2

„АҐРАРІЯ"

одинока українська гуртова насінна фірма, поручає на весняні засіви всі насіння городовини, пашних та окіпних рослин.

»Аґрарія«, Краків, Страшевського 12, тел. 174.79.

Оголошення

Повітовий Союз Українських Кооператив у Томашеві Люб. потребує негайно люстратора. Платня згідно з умовою. Зголошення: Bezirksverband der ukrainischen Genossenschaften in Tomaschow Lub. Pilsudskigasse 55.

Дирекція.

УКРАІНЦІ! НЕБАРОМ ВІДКРИЮТЬ

складницю книжок, канцелярійного приладдя та мистецьких предметів

„КУЛЬТУРА"

Краків, св. Томаша 26. Телефон 135.75.

КУПУЮ ПОШТОВІ МАРКИ.

Більші і менші колекції, марки з теперішньої кореспонденції — Плачу найвищі ціни. Виїзджаю на провінцію.

КУПНО — ПРОДАЖА — ЗАМІНА

Філятелістичне бюро »Ґлобус«, Краків, вул. Заблікевича 8. 1-1

Основується більше деревне підприємство в Грибівщині (Лемківщина) у формі спілки з обмеженою порукою. Зголошення і запити до Секції Торговельників при Українській Станиці, Краків, Страшевського 12, партер. 1-1

Адвокат В. Палашевський

пошукує здібного апліканта. Німецька мова потрібна. Краків, пл. Домініканська 2, тел. 106.29. 1-1

Українці сходяться у відомій каварні

„КРІСТАЛЬ"

БРАТІВ БІЗАНЦ

Краків, Вестрінґ 7.

Поширюйте наші видання!

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., 1/4 сторінки 180 зол., 1/8 сторінки 150 зол., 1/12 сторінки 80 зол.
МЕНШІ ОГОЛОШЕННЯ: 1 міліметер ширині шпальти (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дорожче.
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: 30 отиків за слово, найменше 3 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Матримоніяльні по 50 сот. за слово.

За Редакцію відповідає начальний редактор Л. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Кармелітська 34, II. Телефон 230-39
З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.

Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil: Hauptschriftleiter L. Chomiak Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Krakau, Karmeliterstrasse 34. II, Fernsprecher 230-39 Druck: „Nowa Drukarnia Dziennikowa", Kommissarische Verwaltung, Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher 102-79